

Štetnici geranija

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив; проф. д-р Винелина Янкова, ИЗК "Марица" в Пловдив; гл.ас. д-р Дима Маркова

Дата: 02.05.2021 Брой: 5/2021

Lisne uši

Glavne vrste koje se susreću su **zeleni breskov uš** (*Myzus persicae*), **pamučna uš** (*Aphis gossypii*) i *Macrosiphum* spp. Preferiraju mlada i sočna tkiva, koncentrirajući se na listove, stabljike i cvjetne pupoljke, tvoreći velike kolonije. Pojavljuju se u uvjetima visokih temperatura i nedostatka strujanja zraka. Lisne uši uzrokuju štetu sisanjem biljnih sokova iz tkiva. Oštećene biljke zaostaju u rastu i razvoju. Tijekom hranjenja izlučuju ljepljivi izlučevinu poznat kao "medna rosa". Ona je uzrok pojave gljivica čađave plijesni na listovima biljaka.

Suzbijanje

Zbog brzog razmnožavanja, suzbijanje je produljeno. Biljke se povremeno tretiraju odgovarajućim insekticidom. Mogu se koristiti sljedeći proizvodi za zaštitu bilja: Mospilan 20 SP 0,0125%; Picador 20 SL 0,05% (11.06.2021. - razdoblje tolerancije za prodaju i distribuciju); Confidor Energy OD 0,06% (11.06.2021. - razdoblje tolerancije za prodaju i distribuciju).

Staklenička štitasta mušica (*Trialeurodes vaporariorum*)

Štitaste mušice su mali kukci s bodljikavo-sisajućim usnim aparatom. Žive na donjoj strani listova i bijele su boje, kao što im ime govori. Suhi i vrući ljetni mjeseci pogoduju njihovom brzom razvoju. Štetu uzrokuju ličinke i nimfe koje se hrane na donjoj strani listova. Sišu biljni sok i uzrokuju žutilo i sušenje listova. Odrasli kukci i ličinke ne mogu u potpunosti probaviti šećere iz biljnog soka, pa višak izlučuju u takozvanoj "mednoj rosi", na kojoj se razvijaju saprofitske gljivice čađave plijesni, onečišćujući listove. Kada se dodirne biljka, odrasle štitaste mušice odlete. U područjima s blagim zimama štitasta mušica se može razvijati tijekom cijele godine, pri čemu se jajašca, ličinke i odrasli kukci mogu uočiti istovremeno.

Suzbijanje

Učinkoviti proizvodi za suzbijanje štitastih mušica su: Mospilan 20 SP 0,02%; Confidor Energy OD 0,08%; Admiral 10 EC 0,05%; ili žute ljepljive ploče (trake).

Obična crvena paukova (*Tetranychus urticae*)

Suh i vruć ljetni zrak idealno je okruženje za razvoj grinja. U slučaju slabog napada, nalaze se na donjoj strani listova i nalikuju malim pokretnim tamnim točkama. Štetnik siše sok i na mjestu uboda nastaje blijedozelena točkasta mrlja. Kasnije se mrlje spajaju i list postaje mramoriran. Pri jakom napadu pletu paučinaste mrežice između listova i stabljika, zbog čega biljke sporije rastu. Uočava se karakteristično uvijanje i sušenje listova. Crvene paukvice preferiraju starije listove sa smanjenim sadržajem vode, kao i biljke u starenju pod stresom od suše.

Suzbijanje

U prisutnosti grinja, biljke se isperu vodom i stave na dobro prozračeno, ali hladno mjesto. Redovito se zalijevaju. Zaraženi cvjetovi mogu se tretirati akaricidima: Nissorun 5 EC 0,06%; NeemAzal T/S 0,3%; Bermetin 15–100 ml/da (50–100 ml/hl);

Zapadni cvjetni trip (*Frankliniella occidentalis*)

Štetu uzrokuju odrasli kukci i ličinke. Tripsi se hrane probadajući biljne stanice i sišući biljni sok. Na napadnutim dijelovima pojavljuju se male bjelkaste mrlje s crnim točkama, koje su izmet štetnika. U kasnijoj fazi one prelaze u sive ili crne mrlje koje prekrivaju cijelu lisnu plojku. Kada su oštećeni cvjetovi i pupoljci, mrlje imaju srebrnastu boju. Kao rezultat oštećenja, cvjetovi i listovi se deformiraju. Osim izravne štete od hranjenja, tripsi mogu uzrokovati i neizravnu štetu prenoseći viruse na neinficirane biljke. Mlade biljke su posebno osjetljive na infekciju i nema lijeka nakon što se pojavi. Neposredno uklanjanje zaraženih biljaka mora se kombinirati sa strogim suzbijanjem tripsa kako bi se spriječili ozbiljni gubici.

Suzbijanje

Biljka se temeljito ispere mlakom vodom. Mogu se tretirati insekticidima: Fury 10 EC 0,015% (11.06.2021. - razdoblje tolerancije za prodaju i distribuciju); Mospilan 20 SP 0,02%.

Gusjenice listare (*Noctuidae*)

Štetu uzrokuju gusjenice raznih vrsta sovice. Gusjenice koje se hrane pelargonijama mogu biti zelene, crvenkaste ili blijedosmeđe. Dok odrasli moljci ne predstavljaju prijetnju biljkama, gusjenice uzrokuju ozbiljnu štetu hraneći se listovima, pupoljcima i cvjetovima biljke. U početku prave nepravilne rupe u listovima. Kasnije proždiru cijelu lisnu plojku i biljka može uvenuti.

Suzbijanje

Mehaničko uklanjanje gusjenica. Tretiranje nekim insekticidima širokog spektra: Decis 100 EC 0,05%; Confidor Energy OD 0,08% (11.06.2021. - razdoblje tolerancije za prodaju i distribuciju).

Muhe miniraši (*Liriomyza spp.*)

Odrasle ženke, tijekom polaganja jajašaca, svojim jajopušačem prave brojne ubode, uglavnom na gornjoj strani lista, i hrane se biljnim sokom koji izlazi. Šteta je lako uočljiva, jer tkivo se suši i nastaju male bijele točkaste mrlje, koje kasnije posmede. Glavnu štetu uzrokuju ličinke. Hrane se parenhimom listova, tvoreći zmijolike mine bez zahvaćanja gornje i donje epiderme. Uništavaju klorofil, čime smanjuju fotosintetski kapacitet listova. Pri jakom napadu mine mogu prekriti cijelu lisnu plojku, a oštećeni listovi se suše.

Suzbijanje

Zaraženi listovi se uklone, a cvijet se tretira s Vaztak Nov 100 EC 0,03%; Trigard 75 WP 0,02% (11.06.2021. - razdoblje tolerancije za prodaju i distribuciju).